

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2013

HISTORIA

POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2013

Część I

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji ze źródeł pisanych – rozpoznanie polityków ateńskich na podstawie opisu ich dokonań (II 7)

Poprawna odpowiedź:

1. Klejstenes
2. Perykles

1 p. – za dobre rozpoznanie dwóch polityków ateńskich

0 p. – za rozpoznanie tylko jednego polityka lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uporządkowanie chronologiczne wydarzeń (II 1 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

- Śmierć Gajusza Juliusza Cezara – 5
- Początek panowania faraona Cheopsa w Egipcie – 1
- Zwycięstwo Aleksandra Wielkiego pod Gaugamelą – 4
- Kłęska Leonidasa w termopilskim wąwozie – 3
- Koniec panowania króla Salomona w Palestynie – 2

1 p. – za uporządkowanie wszystkich wydarzeń w ciągu chronologicznym

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–1)

Tworzenie informacji	Analiza źródła ikonograficznego – uzasadnienie sformułowanej tezy (III 3 P)
----------------------	---

Przykłady poprawnych argumentów:

- na płaskorzeźbie jest uwidoczniony łuk tryumfalny, pod którym ma przejechać zwycięzca
- zwycięstwo oznajmniają fanfary – widoczni trębacze, którzy poprzedzają rydwan
- nad zwycięskim wodzem unosi się skrzydlata bogini zwycięstwa (Wiktoria) Nike

1 p. – za podanie dwóch argumentów

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Tworzenie informacji	Analiza różnych interpretacji okoliczności koronacji Bolesława Chrobrego (III 2 P)
----------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Wizja Jana Matejki nie jest zgodna z informacjami zawartymi w rocznikach.

Przykładowe uzasadnienie:

- Roczniki podają, że koronacja odbyła się w 1025 r., natomiast poza Bolesławem Chrobrym wszyscy przedstawieni przez malarza uczestnicy tego wydarzenia zmarli przed 1025 r.

- Cesarz Henryk, o którym mowa w rocznikach, panował dopiero po śmierci przedstawionego na obrazie Ottona III.
- Roczniki podają, że Bolesław koronował się bez udziału cesarza, a Matejko pokazuje, że koronacji dokonuje Otton III.

1 p. – za zajęcie właściwego stanowiska i uzasadnienie (podanie argumentu)

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie przyczyn zjawiska opisanego w tekście źródłowym (II 2 P)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Bizantyńczycy byli wyznawcami prawosławia, nie podlegali władzy papieża i dlatego chciano wykorzystać moment słabości Bizancjum do odzyskania wpływów nad Kościołem na Wschodzie.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość rezultatu wydarzenia, o którym mowa w tekście (I 5)
-------------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Wyprawa zakończyła się złupieniem Konstantynopola przez krzyżowców.
- Utworzenie Cesarstwa Łacińskiego.

1 p. – za podanie następstwa wydarzenia

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie informacji	Wskazanie zmian zachodzących w strukturze własności ziemi na Węgrzech (II 4P)
------------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Stan posiadania możnowładców rósł, a króla i szlachty malał.
- Moźnowładcy bogacili się kosztem króla i szlachty.

1 p. – za sformułowanie prawidłowego wniosku

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji z mapy (II 5 P)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Działania zbrojne w czasie wojny polsko-szwedzkiej w latach 1655–1656
- Potop szwedzki, lata 1655–1656
- Rzeczpospolita w czasie konfliktu ze Szwedami w latach 1655–1656

1 p. – za sformułowanie właściwego tytułu mapy

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)**A. (0–1)**

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji z tekstu źródłowego (II 5 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź: 2.

1 p. – za wskazanie właściwej nazwy ustroju

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Usytuowanie wydarzenia w czasie (II 1 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź: 4.

1 p. – za wskazanie właściwego wydarzenia

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie informacji do wyjaśnienia znaczenia teatru w epoce stanisławowskiej (II 1 R)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Teatr propagował idee reform w okresie obrad Sejmu Wielkiego.
- Poprzez popularyzowanie postaci reformatora, jakim był Kazimierz Wielki, teatr propagował idee reform w państwie.

1 p. – za wyjaśnienie znaczenia teatru w epoce stanisławowskiej

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)**A. (0–1)**

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji w źródłach: w tekście i tablicy genealogicznej (II 1 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź: 4.

1 p. – za rozpoznanie wydarzenia – wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Tworzenie informacji	Krytyczna analiza tablicy genealogicznej i ocena prawdziwości sformułowanych zdań (III 2 P)
----------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Zdanie 3 jest fałszywe.

1 p. – za wskazanie jednego właściwego zdania fałszywego

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Tworzenie informacji	Analiza źródła ikonograficznego – sformułowanie tezy dotyczącej przemian kulturowych w Japonii i jej uzasadnienie (III 2 P, III 3 P)
----------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

Scena przedstawiona na ilustracji świadczy o modernizacji dokonującej się w Japonii (przejęciu europejskich wzorców kulturowych; reformach Meiji).

Przykładowe uzasadnienie:

- Na ilustracji jedna z Japonek gra na zachodnim instrumencie.
- Scena przedstawiona na ilustracji jest typową scenę salonową w kulturze Zachodu w XIX wieku.
- Na ilustracji jedna z Japonek ubrana jest w suknię uszytą wg europejskiego kroju.

1 p. – za odpowiedź z podaniem poprawnej argumentacji

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–2)

A. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wydarzeń z dziejów Polski okresu międzywojennego (I 1 P)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

przewrót majowy (zamach stanu Józefa Piłsudskiego)

1 p. – za podanie nazwy wydarzenia

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie skutków wydarzenia (II 2 P)
--------------------------	---------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Strajk na kolei uniemożliwił transport wojsk rządowych do Warszawy.

1 p. – za podanie skutku wydarzenia historycznego

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji zawartych w źródle ikonograficznym (II 5 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Była to polityka równowagi.

Przykładowe wyjaśnienie:

Polityka ta polegała na utrzymaniu równego dystansu politycznego w stosunku do ZSRR i Niemiec.

1 p. – za podanie właściwej nazwy polskiej polityki i wyjaśnienie jej koncepcji

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie związków pomiędzy faktami historycznymi dotyczącymi historii Polski po II wojnie światowej (II 2 R)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Województwa: zielonogórskie, olsztyńskie, wrocławskie.

Przykładowe wyjaśnienie:

Repatriantom powierzano gospodarstwa i domy opuszczone wcześniej przez ludność niemiecką.

1 p. – za podanie nazw trzech województw i wyjaśnienie przyczyny zjawiska

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–2)

Tworzenie informacji	Krytyczna analiza interpretacji wydarzeń dokonanej przez autorów rysunków – porównanie zjawisk historycznych dotyczących dziejów propagandy politycznej i ocena prawdziwości sformułowanych zdań (III 1 R)
----------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Zdania 3 i 4 są fałszywe.

2 p. – za wskazanie właściwych dwóch zdań fałszywych

1 p. – za wskazanie tylko jednego właściwego zdania fałszywego

Uwaga: Jeśli zdający 4 razy wpisał do tabeli odpowiedź *fałsz*, to nie otrzymał punktu. Jeśli zdający 3 razy wpisał do tabeli odpowiedź *fałsz*, w tym 2 odpowiedzi będą właściwe, to otrzymał 1 punkt. Jeśli zdający 3 razy wpisał do tabeli odpowiedź *fałsz*, w tym 1 właściwą, to nie otrzymał punktu.

Część II

Zadanie 16. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji ze źródeł: tekstowego i ikonograficznego (II 7 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Szyk bojowy: falanga

Państwo – Macedonia

1 p. – za dwa elementy odpowiedzi – podanie nazwy szyku bojowego i nazwy państwa

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie wpływu stosowania nowego sposobu walki na demokratyzację ustroju polis (II 2 R)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Gdy wprowadzono falangę, to hoplici zaczęli odgrywać bardzo ważną rolę, odbierając arystokracji, dotychczas walczącej w jeździe, monopol na obronę polis. Dzięki temu wzrosła rola zwykłych obywateli w państwie.

1 p. – za wyjaśnienie, w którym zdający zwrócił uwagę na wzrost znaczenia zwykłych obywateli w życiu polis (a spadek znaczenia arystokracji) oraz na przyczyny tego zjawiska

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji z tekstu (II 7 P)
--------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi:

- stosowanie machin oblężniczych przez nacierających
- wyczerpanie mieszkańców miasta długim oblężeniem
- brak posiłków z zewnątrz
- osobisty przykład wodza

1 p. – za podanie trzech różnych czynników

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–1)

Tworzenie informacji	Porównanie sposobów dowodzenia armią i wskazanie podobieństw między nimi (III 1 R)
----------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Hannibal i Aleksander Wielki stosowali podobny sposób dowodzenia armią.

Przykładowe uzasadnienie:

- Dowódcy bezpośrednio uczestniczyli w bitwie, walcząc w pierwszym szeregu.
- Obaj dowódcy dawali dobry przykład wojownikom swoją odważną postawą.

1 p. – za odpowiedź zawierającą dwa elementy: zajęcie właściwego stanowiska i uzasadnienie wynikające z analizy źródeł

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji w źródłach – identyfikacja postaci historycznych (II 1 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

[Hetman Jan Karol] Chodkiewicz

Karol Sudermański [Karol IX]

1 p. – za rozpoznanie dwóch postaci

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–1)

Korzystanie z informacji	Analiza źródła – wybranie informacji wyjaśniających problem (II 7 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- artyleria
- piechota

1 p. – za podanie dwóch właściwych formacji

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–1)

Tworzenie informacji	Porównanie przebiegu wydarzeń i wskazanie podobieństw między nimi (III 1 R)
----------------------	---

Poprawna odpowiedź:

husaria

Przykładowe wyjaśnienie:

- atakowali szarżą, z dużą prędkością
- jeźdźcy walczyli bardzo blisko siebie – „kolano w kolano” – taranując przeciwnika
- siłę wzmacniało ciężkie uzbrojenie

1 p. – za podanie właściwej nazwy i poprawne wyjaśnienie skuteczności ataku

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–1)

Tworzenie informacji	Ocena problemu historycznego dotyczącego udziału wojsk najemnych w walkach (III 2 R)
----------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Tak, jak twierdził Machiavelli najemnicy walczący po stronie rosyjskiej okazali się wiarołomni i zdradzili Dymitra Szujskiego.

1 p. – za odpowiedź zawierającą dwa elementy: zajęcie właściwego stanowiska i uzasadnienie wynikające z analizy źródła

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–1)

Tworzenie informacji	Porównanie charakteru działań zbrojnych i wskazanie różnic między nimi (III 1 R)
----------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi:

Różnice:

- W powstaniu listopadowym działały regularne oddziały polskiego wojska, a w czasie powstania styczniowego funkcjonowały oddziały partyzanckie.
- W czasie powstania listopadowego dominowały wielkie bitwy, a w czasie powstania styczniowego – potyczki małych oddziałów.

Przyczyna: w czasie powstania styczniowego powstańcy nie dysponowali już Armią Polską, która w ramach represji po powstaniu listopadowym została zlikwidowana.

1 p. – za podanie dwóch różnic wynikających z analizy map i określenie właściwej ich przyczyny

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–1)

Tworzenie informacji	Analiza i ocena różnych interpretacji historii (III 2 R)
----------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Źródła J i K zawierają różniące się informacje dotyczące generała Józefa Sowińskiego.

Przykładowe uzasadnienie:

- Badania historyków nie potwierdzają wizji śmierci generała spopularyzowanej przez romantyczną poezję.
- Wiersz sugeruje, że generał Józef Sowiński zachował niezłomną postawę wobec Rosjan, nie przyjął propozycji kapitulacji, a historyk podaje informację o poddaniu się generała.

1 p. – za prawidłowe zajęcie stanowiska i uzasadnienie odpowiedzi

0 p. – za niepełną lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Część III

Zadanie 26. (0–20)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu na podany temat (I–III R)
---	---

Ocenianie zadania rozszerzonej odpowiedzi z historii polega na przyporządkowaniu wypracowania do jednego z czterech poziomów. Wypracowanie, które nie spełnia wymogów poziomu I, jest oceniane na 0 punktów.

Zdający otrzymuje za zadanie rozszerzonej odpowiedzi maksymalnie 20 punktów, jeżeli napisał wyczerpującą, logiczną i spójną pracę, poprawną pod względem merytorycznym i językowym.

Istotne znaczenie ma poprawność informacji podanych przez zdającego w wypracowaniu. Zamieszczenie informacji niezwiązanych z tematem wpływa na obniżenie punktacji. Jeżeli w pracy zostały zawarte informacje świadczące o zupełnym braku zrozumienia omawianego tematu to wypracowanie oceniane jest na 0 punktów.

Temat I

Krzyżacy – krzewiciele chrześcijaństwa nad Bałtykiem czy najeźdźcy? Scharakteryzuj i oceń działalność zakonu krzyżackiego nad Bałtykiem od XIII do początku XVI w.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- przedstawił wszechstronnie zagadnienie w syntetycznej formie oraz ocenił działalność krzyżaków,
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty: polityczne, militarne, gospodarcze, społeczne, kulturowe oraz powiązania pomiędzy nimi,
- świadomie odniósł się do historiografii i oceny historyków (np. Pawła Jasienicy, Henryka Samsonowicza, Mariana Biskupa, Gerarda Labudy),
- sformułował wnioski oraz podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posługując się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podejmując próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, militarnych, gospodarczych, społecznych, kulturowych, oraz związków między nimi, np. znaczenie poparcia cesarza i papieża dla działalności krzyżaków w Prusach, wpływ krzyżaków na rozprzestrzenienie się budownictwa gotyckiego i rozwój osadnictwa na terenie Prus, wpływ ucisku fiskalnego w Państwie Krzyżackim na powstanie Związku Pruskiego,

- zaproponował cezury wewnętrzne w opisywanym zagadnieniu, np. stosunki z Państwem Krzyżackim za panowania ostatnich Piastów i za panowania Jagiellonów,
- wykazał się znajomością dokonań takich postaci, jak: Konrad Mazowiecki, książę Witold, Ulrich von Jungingen,
- sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię, która jest potrzebna do udzielenia odpowiedzi na pytanie postawione w temacie wypracowania, właściwie określając ramy chronologiczne i zakres terytorialny zagadnienia,
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. wpływ działalności krzyżaków na wyniszczenie plemion pruskich, wpływ zagrożenia krzyżackiego na decyzję o podpisaniu unii z Litwą, wpływ zwycięstwa pod Grunwaldem na osłabienie Państwa Krzyżackiego, wpływ krzyżaków na rozwój gospodarczy Prus,
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. pokój w Kaliszu, I pokój toruński, II pokój toruński,
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podjął rozważanie nad problemem, podając tylko kilka faktów dotyczących działalności zakonu krzyżackiego, na ogół bez wskazywania związków między nimi, np. walka z pogańskimi Prusami, utworzenie państwa zakonnego, bitwa pod Grunwaldem, wojna trzynastoletnia,
- poprawnie umieścił rozważania w czasie – od sprowadzenia krzyżaków do Polski aż do ostatniej wojny z zakonem i traktatu krakowskiego.

Temat II

***Nasze granice? [...] Wszędzie, gdzie nasi walczą i giną**. Scharakteryzuj udział żołnierzy polskich w walkach poza krajem w czasie II wojny światowej i oceń wpływ ich czynu zbrojnego na kształt niepodległej Polski.**

* W. Broniewski, *Monte Cassino*, [w:] tenże, *Wiersze i poematy*, Warszawa 1978, s. 188.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- przedstawił wszechstronnie zasługi polskich żołnierzy walczących na frontach II wojny światowej, ustosunkowując się do idei zawartej w cytacie z wiersza; podkreślił wpływ złożonej sytuacji międzynarodowej na zmianę granic i nową rzeczywistość polityczną państwa polskiego po II wojnie światowej oraz fakt, że wielu żołnierzy walczących na Zachodzie nie utożsamiało się z tymi przemianami,
- posługując się terminologią historyczną, wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych i ukazał różne ich aspekty: polityczne, militarne, ideologiczne, oraz powiązania między nimi,
- świadomie odniósł się do historiografii, zwrócił uwagę na różne stanowiska prezentowane przez historyków (np. Władysława Pobóg-Malinowskiego, Wojciecha Roszkowskiego, Andrzeja Krzysztofa Kunerta) oraz dostrzegł wpływ propagandy komunistycznej na interpretację wydarzeń,
- sformułował wnioski i podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podjął próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, militarnych, ideologicznych,
- zaproponował cezury wewnętrzne w opisywanym zagadnieniu, np. atak niemiecki na ZSRR,
- wykazał się znajomością takich postaci jak, np.: *gen. Władysław Sikorski*, *gen. Władysław Anders*, oraz takich jednostek polskich jak, np.: *2. Korpus Polski*, *Dywizjon 303*, *I Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki*, czy miejsc walki, jak, np.: *Narwik*, *Tobruk*, *Monte Cassino*, *Lenino*,
- sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię, która jest potrzebna do opracowania zagadnienia, właściwie określając ramy chronologiczne i zakres terytorialny zagadnienia,
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. konsekwencje klęski Francji dla kontynuacji walki Polaków z III Rzeszą, wpływ przystąpienia ZSRR do wojny przeciw Niemcom na decyzję o utworzeniu Armii Polskiej na Wschodzie, konsekwencje wyprowadzenia Armii Polskiej z ZSRR, decydujący wpływ ZSRR na kształt polityczny i terytorialny państwa polskiego po II wojnie światowej,
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. drugi front, układ Sikorski-Majski, Wielka Trójka, Rząd Polski na Uchodźstwie, bitwa o Anglię, koalicja antyhitlerowska, państwa osi,
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podjął rozważanie nad problemem, podając tylko kilka faktów związanych z tematem, często nieuporządkowanych, zwykle bez wskazywania związków między nimi, np. ewakuacja żołnierzy polskich na Zachód po klęsce w wojnie obronnej Polski, działania polskich oddziałów na froncie zachodnim i wschodnim, ustalanie granic na konferencjach Wielkiej Trójki,
- poprawnie umieścił rozważania w czasie (1939–1945) i w przestrzeni.

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator uwzględniał również poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.